

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/229/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203642
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2113203642.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: N. G., narodený XX.X.XXXX, F. X, Y., proti odporcom: 1. M. A., narodená XX.X.XXXX, X. X, W., 2. maloletá Y. A., narodená X.XX.XXXX, X. X, W., zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, o určenie otcovstva, o návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 17. apríla 2013, č. k. 10C/34/2013-52, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti, ktorou bol zamietnutý návrh navrhovateľa na dočasné zverenie odporkyne 2 do osobnej starostlivosti odporkyne 1, **p o t v r d z u j e .**

II. Vo zvyšnej časti odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **m e n í t a k**, že znie:

Súd dočasne **u p r a v u j e s t y k** navrhovateľa s mal. odporkyňou 2 tak, že navrhovateľ je oprávnený sa s ňou stretávať každú párnú nedeľu v čase od 10.00 hod do 18.00 hod s tým, že navrhovateľ mal. odporkyňu 2 v stanovenom čase vyzdvihne v bydlisku odporkyne 1 a v stanovenom čase dieťa odporkyni 1 na rovnakom mieste vráti.

Odporkyňa 1 je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené v stanovenom mieste a čase navrhovateľovi odovzdať.

V prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú navrhovateľ a odporkyňa 1 povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia tak, že odporkyňa 2. (ďalej mal. Y.) sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti odporkyne 1. do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s mal. Y. . každý nepárny víkend v mesiaci od piatku 17.00 hod. do nedele do 19.00 hod do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ustanovení § 102 ods. 1 O.s.p. vecne odôvodnil tým, že podmienky pre nariadenie druhého predbežného opatrenia nie sú splnené. Predbežné opatrenie vytvára prechodnú úpravu a spravidla platí zásada, podľa ktorej nemožno pripustiť, aby predbežným opatrením oprávnený dosiahol to, čo možno dosiahnuť len rozhodnutím vo veci samej, i keď nie bezvýnimčne s tým, že výnimočnosť prípadu musí byť odôvodnená. Predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. V prejednáwanej veci je mal. Y. v starostlivosti odporkyne 1., s čím súhlasí aj navrhovateľ, teda otázka zverenia odporkyne 2. do osobnej starostlivosti odporkyne 1. nie je medzi účastníkmi sporná. Preto nie je potrebné predbežným opatrením rozhodovať

o zverení mal. Y. do osobnej starostlivosti odporkyne 1., keď mal. Y. sa fakticky nachádza u odporkyne 1., keďže nebola osvedčená skutočnosť odôvodňujúca dočasnú úpravu pomerov účastníkov, teda že výchova mal. Y. je vážnym spôsobom ohrozená. O zverení mal. Y. do osobnej starostlivosti odporkyne 2., prípadne navrhovateľa, samozrejme za predpokladu, že sa preukáže jeho otcovstvo, bude môcť súd rozhodnúť až po vykonanom dokazovaní v samotnom konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu, aby boli dôsledne ozrejmene všetky potrebné skutočnosti ku konečnému rozhodnutiu o otázke úpravy rodičovských práv k maloleťmu dieťaťu.

Pokiaľ ide o otázku úpravy styku navrhovateľa s mal. Y. predbežným opatrením, aj tu súd dospel k záveru o neexistencii potreby dočasnej úpravy týchto vzťahov. Navrhovateľ sám v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uvádza, že sa s mal. Y. stretáva v nedeľu, odporkyňa 1. uviedla vo svojom vyjadrení, že navrhovateľovi nebráni stretávať sa s maloleťou, len nesúhlasí, aby starostlivosť o ňu zabezpečovala priateľka navrhovateľa. Z uvedeného je zrejmé, že otec sa s mal. Y. pravidelne stretáva, avšak predbežným opatrením žiada upraviť styk v rozsahu troch dní každý nepárny víkend. Predbežné opatrenie totiž vytvára len prechodnú úpravu a spravidla platí zásada, podľa ktorej nemožno pripustiť, aby predbežným opatrením oprávnený dosiahol to, čo možno dosiahnuť len rozhodnutím vo veci samej, i keď nie bezvýnimčne s tým, že výnimčnosť prípadu musí byť odôvodnená. Navrhovateľ nepreukázal okolnosti vedúce k intenzívnej potrebe rýchleho a efektívneho zákroku navrhovaným predbežným opatrením a v konaní neboli osvedčené základné skutočnosti pre záver o závažnosti nutnosti okamžitého riešenia situácie, ohrozenia priaznivého vývoja a fyzického a psychického zdravia mal. Y., keďže navrhovateľ sa s ňou stýka, nie je tak vylúčený z výchovného pôsobenia na maloleť a pri stretnutiach má možnosť naďalej rozvíjať vzájomné pozitívne citové väzby medzi nimi. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd návrh na nariadenie nového predbežného opatrenia zamietol považujúc ho za nedôvodný s tým, že o celkovej úprave výkonu rodičovských práv a povinností bude môcť súd rozhodnúť až po vykonaní dokazovania v konaní vo veci samej.

Proti uzneseniu v celom jeho rozsahu podal odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal aby odvolací súd podľa § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a nariadil ním požadované predbežné opatrenie. Zdôraznil, že už druhý krát mu súd zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, pričom je nutná úprava pomerov medzi účastníkmi z dôvodu, že odporkyňa 1 mu bráni v styku s dieťaťom, čím trpí aj dieťa. Odkedy navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, dieťa nevidel, odporkyňa 1 mu úplne zabránila v stretnutí a odmieta s ním komunikovať aj telefonicky, v čom spočíva podstatná zmena okolností. Konanie odporkyne 1 je v rozpore so záujmami a právami dieťaťa. Navrhovateľ odporkyňu 1 v jej rodičovských právach nikdy neobmedzoval, vždy akceptoval jej rozhodnutia. Nariadené predbežné opatrenie by celú situáciu vyriešilo aspoň do rozhodnutia vo veci samej.

Odporkyňa 1 ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali.

Odporkyňa 1 vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 6.5.2013 uviedla, že skutočnosti, ktoré uvádza navrhovateľ, sú nepravdivé a prekrútené. Poukázala na to, že nikdy nebránila styku navrhovateľa s maloleťou Y. a to napriek tomu, že po celý čas odmieta riešiť problém, neustále ju uráža a vyhráža sa jej. Odporkyňa 1 spočiatku trvala na stretávaní sa len za jej prítomnosti, čo navrhovateľ odmietal. Pokúšali sa uzavrieť aj rodičovskú dohodu, s ktorou však navrhovateľ nesúhlasil. Odporkyňa 1 nesúhlasila s tým, aby navrhovateľ išiel sám s dcérou do Turecka, z obavy, že v moslimskej krajine patrí dieťa otcovi. Odporkyňa 1 poukázala tiež na to, že navrhovateľ jej neplatí žiadne výživné, pričom peniaze od neho ani nepýta, nepodmieňuje týmto jeho stretávanie s maloleťou. Stretnutie s maloleťou prebehlo dňa 28.4.2013 v Y., problém bol s jej následným odovzdaním odporkyne 1, zo strany navrhovateľa došlo ku konfliktnému správaniu. Odporkyňa 1 navrhovateľovi napísala, že môže naďalej vídať maloleť každú nedeľu v jej prítomnosti, nakoľko stále dochádza k jej ovplyvňovaniu a huckaniu proti odporkyne 1, dňa 5.5.2013 takto stretnutie prebehlo v poriadku.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa odporučil, aby odvolací súd predbežným opatrením upravil styk navrhovateľa s maloleťou tak, že tento je oprávnený stretávať sa s dieťaťom každú párnú nedeľu v roku v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky maloletej.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie navrhovateľa má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2. písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je iba čiastočne dôvodné a to v časti rozsahu a podmienok úpravy styku, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v tejto časti zmeniť.

Z obsahu spisu bolo zistené, že návrhom zo dňa 14.2.2013 doručeným súdu prvého stupňa dňa 20.2.2013 sa navrhovateľ domáhal vo veci samej vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že navrhovateľ je otcom odporkyne 2., upravil výkon rodičovských práv a povinností k odporkyni 2.. Návrh vo veci samej odôvodnil tým, že navrhovateľ a odporkyňa 1. sú bývalí partneri, ktorí spolu chodili a zdieľali spoločnú domácnosť cca 2 roky, v ktorom čase sa spolu tiež intímne stýkali, splodili spolu odporkyňu 2., pričom odporkyňa 1. nemala v rozhodujúcom čase pre splodenie dieťaťa intímny vzťah s nikým iným ako s navrhovateľom a je teda nepochybné, že otcom odporkyne 2. je navrhovateľ. Odporkyňa 1. nikdy nespochybňovala otcovstvo navrhovateľa k odporkyni 2., avšak pred matričným úradom neuviedla, že navrhovateľ je otcom odporkyne 2.. Donedávna nemali navrhovateľ a odporkyňa 1. problém dohodnúť sa ohľadom výkonu rodičovských práv, avšak odporkyni 1. začal prekážať pozitívny vzťah mal. odporkyne 2. s priateľkou navrhovateľa a navrhovateľovi bráni v stretávaní sa s maloletou.

Zároveň s návrhom vo veci samej sa navrhovateľ domáhal nariadenia predbežného opatrenia tak, že odporkyňa 2. sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti odporkyne 1. do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a upravil styk navrhovateľa s odporkyňou 2. tak, že navrhovateľ je oprávnený stýkať sa s odporkyňou 2. každý nepárny víkend v mesiaci od piatku od 17.00 hod. do 19.00 hod., prvé dva týždne v mesiaci júl a prvé dva týždne v mesiaci august každý rok a počas vianočných sviatkov každý nepárny rok 24. decembra od 10.00 hod. do 19.00 hod. a každý nepárny rok od 25. decembra od 10.00 hod. do 26. decembra do 19.00 hod.. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tým, že styk navrhovateľa s odporkyňou 2. prebiehal donedávna bez problémov a pravidelne, odporkyňa 2. trávila často aj pol mesiaca u navrhovateľa. Odporkyňa 2. má s navrhovateľom a jeho novou priateľkou výnimočne pozitívny vzťah a uvedená skutočnosť začala odporkyni 1. prekážať a stretávaniu navrhovateľa s odporkyňou 2. bráni. Navrhovateľ z uvedeného dôvodu nestretol odporkyňu 2. už od 3.2.2013.

Uznesením Okresného súdu Trnava číslo konania 10C/34/2012-21 zo dňa 25.2.2013 bol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý, nakoľko navrhovateľ nepreukázal okolnosti vedúce k intenzívnej potrebe rýchleho a efektívneho zákroku navrhovaným predbežným opatrením a v konaní neboli osvedčené základné skutočnosti pre záver o závažnosti nutnosti riešenia situácie v rodine maloletého dieťaťa, ohrozenia jeho priaznivého vývoja a fyzického a psychického zdravia, a to práve okamžitým zásahom súdu vydaním dočasného rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia.

Podaním zo dňa 15.4.2013 doručeným súdu dňa 17.4.2013 sa navrhovateľ domáhal po druhý krát nariadenia predbežného opatrenia tak, že odporkyňa 2. sa dočasne zveruje do osobnej starostlivosti odporkyne 1. do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s odporkyňou 2. každý nepárny víkend v mesiaci od piatku 17.00 hod. do nedele do 19.00 hod do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Návrh nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ odôvodnil nastoľovaním svojvôle odporkyne 1., ktorá jemu a odporkyni 2. bráni stretávať sa častejšie, ako to sama určí, nedovolí odporkyni 2. Prespať u navrhovateľa a vzdialiť sa mimo W.. Styk navrhovateľa s odporkyňou 2. prebieha v nedeľu, pričom odporkyňa 1. zabraňuje navrhovateľovi stretávať sa odporkyňou 2. dlhší čas.

Podľa ustanovenia § 102 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskoršie ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

V zmysle § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúču účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Ust. § 76 ods. 1 O.s.p. obsahuje demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení, ktoré súd môže nariadiť. Podľa písm. b) aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

Zákonodarca v cit. § 76 ods. 1 uvádza iba demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení. Preto je možné vydať predbežné opatrenie aj iného obsahu, teda i predbežne dieťa dočasne zveriť do starostlivosti rodiča a upraviť styk rodiča s dieťaťom.

V zmysle § 77 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie zanikne, ak a) sa nepodá v súdom určenej lehote návrh na začatie konania, b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo, c) sa návrhu vo veci samej vyhovel a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia vo veci, d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať.

V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti uplatňuje svoju úlohu vo výchove dieťaťa prostredníctvom styku s dieťaťom. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk súd.

Pri rozhodovaní o rozsahu styku je pritom dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne.

Z ust. § 102 ods. 1 O.s.p., § 74 a nasl. O.s.p. vyplýva, že predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečie bezprostredne hrozacej ujmy.

Vyhodnotiac všetky vyššie uvedené relevantné písomnými vyjadreniami účastníkov a doloženými listinnými dôkazmi osvedčené skutočnosti a okolnosti daného prípadu i odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia v časti zverenia mal. odporkyne 2. do osobnej starostlivosti odporkyne 1, nakoľko maloletá je . v starostlivosti odporkyne 1., s čím súhlasí aj navrhovateľ, teda otázka zverenia mal. odporkyne 2. do

osobnej starostlivosti odporkyne 1. nie je medzi účastníkmi sporná. Preto nie je potrebné predbežným opatrením rozhodovať o zverení odporkyne 2. do osobnej starostlivosti odporkyne 1., keďže nebola osvedčená skutočnosť odôvodňujúca dočasnú úpravu pomerov účastníkov, teda že výchova mal. Y. je vážnym spôsobom ohrozená. O zverení mal. Y. do osobnej starostlivosti odporkyne 2., prípadne navrhovateľa, samozrejme za predpokladu, že sa preukáže jeho otcovstvo, bude môcť súd rozhodnúť až po vykonanom dokazovaní v samotnom konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, aby boli dôsledne ozrejmene všetky potrebné skutočnosti ku konečnému rozhodnutiu o otázke úpravy rodičovských práv k maloletemu dieťaťu.

Z poukazom na uvedené odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa v časti, ktorou bol zamietnutý návrh navrhovateľa na dočasné zverenie odporkyne 2 do osobnej starostlivosti odporkyne 1, ako vecne správny s použitím § 219 O.s.p. potvrdil.

Pokiaľ ide o úpravu styku navrhovateľa s maloletou Y. (odporkyňou 2), v konaní bolo osvedčené, že doterajšie vzájomné vzťahy navrhovateľa a dieťaťa, ktorý sa s ňou doposiaľ pravidelne stretával, sú dobré, problémy nastali len v komunikácii medzi navrhovateľom a odporkyňou 1. Napriek tomu, že odporkyňa 1 deklarovala súhlas so stretávaním sa navrhovateľa s maloletou Y., tento však podmieňovala svojou prítomnosťou, pričom podľa navrhovateľa mu mala brániť v stretávaní sa, odvolací súd považoval za vhodné, zohľadniac pritom aj vyjadrenie kolízneho opatrovníka, upraviť styk navrhovateľa s maloletou, nariadením predbežného opatrenia. Vzhľadom na doposiaľ bezproblémové vzťahy dieťaťa k navrhovateľovi, odvolací súd nepovažoval za nevyhnutné a vhodné, aby sa styk uskutočňoval za prítomnosti odporkyne 1, zohľadniac pritom tiež skutočnosť, že vzťahy medzi rodičmi sú napäté a konfliktné. Dieťa navrhovateľa dobre pozná, má k nemu vytvorený pevný vzťah, odporkyňa 1 neuviedla žiadne negatívne skutočnosti, nie je preto žiaden dôvod predpokladať, že by styk dieťaťa s navrhovateľom bez prítomnosti matky mohol byť na ujmu. Odvolací súd preto nevidel dôvod na to, aby sa styk uskutočňoval za prítomnosti odporkyne 1. Za primeraný rozsah odvolací súd považuje styk každú párnú nedeľu v čase od 10.00 hod do 18.00 hod. Za tento čas 8 hodín si navrhovateľ bude môcť s maloletou naplánovať tiež návštevu vhodných podujatí, či zariadení, na čo by kratší čas nepostačoval.

Odvolací súd považoval tiež za potrebné spresniť, že navrhovateľ je povinný v stanovenom čase dieťa v bydlisku odporkyne 1 prevziať a na rovnakom mieste vrátiť s tým, že odporkyňa 1 je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené navrhovateľovi odovzdať. Vzhľadom na vzdialenosť bydlísk, odvolací súd považoval tiež za potrebné určiť navrhovateľovi a odporkyni 1 povinnosť v prípade, ak sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti II., ktorou bol upravený styk otca s maloletou, s použitím § 220 O.s.p. zmenil spôsobom uvedeným vo výroku.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.